... sen 10 myŋga.

... proletaarinar, negedegtii!

Buriaad-Mongol YNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

„Tyryy teoorioor zebseglegdehen, egeel tyryy poliitikoor, organizaacaar ba øørejøø toiruulan aguujixe olomillioonno soveed aradiiji zagsaahan, egeel tyryy angiiin idioloogoor zebseglegdehen, manai paarti bolbol kommuniizmda şata damzan şilzen orolgiin tyløø temeseze jabana."

(Nyxer Ždaanovai doklaadhaa).

Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviigyydei) Paartiiin XVIII sjeezd

BKP(b)-ein ustaavta oruulagdaxa xubilaltanuud. Doklaadçig nyxer ŽDAANOV*)

Narkomsovxoozoi partorganizaaca bolbol Vostoogdoxi sovxoozuudta ybehe xuriaalgiin jabasa tuxai asuudalnuudiiji zelsehen baina (enieeden), tere xadaa tus asuudal tuşaa jyy zeleze şadaxa geeşeb? Tere, myn le „direktiivyydiiji" ygexiiji ledene.

Partiiina ba gyrenei discipliiniiji saxixiin tyløø, praviitelьstvenne direktiivei gyisedxeliiji haitar şalgaxiin tyløø, apparaadaigaa baidalai tyløø, terenei xydelmerilegşedei xeregei ba politiiçeske şanarai tyløø temesel organizovaalxa ba narkomaadai apparaadai xydelmeridexi dutuu dunda tuxai signaliziirovelxiin orondo,—xarin eneenei orondo, xynyyd bolbol narkomaaduudai xytelberiiiji holizo, periferiiiji xytelberilxii bedened.

Ende bidener xadaa muu praaktikatai uşarnabdi, eneniiji ... maşuulza bolxogyi. Ene xadaa soveed jaçeikiin zorilgonuud tuxai elementaarna oilgomzonuudiiji xudxazarxihanai zişeenь myn. Ene bolbol xytelberilelgede paroodi, narkomaad soo narkomaadiiji baiguulxa gehen hedelge myn.

Soveed jaçeikanuudai deejatelьnostiiin speciifikenь jyyb gebel, tedener xadaa ynendøø, soveed yçrezdeeniiin xydelmeriiji kontroliirovelxe fyynkciiji bejedee abza şadaxagyi,—eneenei tulada, partiiina ba soveed deede instaancanuud bii baina.

Gebeş, ene xadaa soveed yçrezdeeninyydei exin partorganizaacanuud bolbol xeregte vlijaalza şadaxagyi gehen bişe abza. Xarin, høørge, soveed partoganizaacanuudai roolь bolbol tusagaar şuxala baina. Xerbee, yçrezdeeniiin partorganizaaca bolbol yçrezdeeni sooxi xydelmeriiin gurimgyi jabadaliiji sag soonь xaraad baigaa haa—zişeelebel,posetiitelьnyydtei ... ulzalgiin, azalşadai gomodoi ba medyylgenyydiiji yzelgiin xereg (ene asuudalnuud bolbol soveed yçrezdeeninyydei xydelmerinyydte ton şuxala udxaşanartai baina) azalai disciplinniin, apparaadai xydemeriiin g. m. xeregyyd jamar bainab geze—xerbee soveed jaçeika bolbol ene dutagdalnuud tuxai BKP(b)-iin CK-de ba narkomaadai xytelberide signaliziirovelee haa, ene bolbol tereegeeree, gyrenei apparaadai haizaruulgiin ton şuxala xeregiiji bejelyylxe baina.

11. Arba, doloon xynyyd çleengyydtei, partiiina exin organizaacanuudta ba partiiina cexovoi organizaacanuudta, biyrooji organizovaalxa geze duradxana.

7 Xyn bolbol 3 xynhee biyrooji hunganal Ene xadaa partiiina organizaaciin xamtiin suglaaniiji biyroogoi suglaanaar solihon bolxo baina, ene xadaa buruu bolxo jym.

Ustaavta sexe xabaadaxaş haa, zygøør le, minii hanaxada, taaraxagyi tede duradxalnuud tiime bainad.

Minii hanaxada, haişaagdan abtaxa johotoi, tiime duradxalnuud tuşaa xelexemni.

1. Xede xeden nyxedyyd bolbol BKP(b)-ein ustaavta oruulagdahan oroşoliiji oron soo xubilhan orşom baidaltai ... şaramduulan şineşelen zoxiooxiiji duradxahan bainad.

Ene duradxal xadaa zyb ba tereniiji abxa şuxala geze hananab.

2. Diskyyssiiinyjede, soçyyvstvyjyşçnyydei gryyppenyydei tuxai asuudalnuudiiji toiruulan, hanalaa damzuulalsaxa abadal xadaa ton honirxoltoigoor yngerhen baina. Egeei jiteer delgerhen bodomzonuud deerehee xaraza yzexede, soçyyvstvyjyşçnyydei gryyppenyydiiji likvidiirovelxe şuxala baina xa.

Paartiiiji toiron, partiiina bişe aktiivai tuilai jixe urgalтiin ysloovinuud soo, paartida abalgiin hergeegden bodxoogdohon ysloovinuud soo, soçyyvstvyjyşçnyydei gryyppe bolbol roolиiji daaxagyi baina geze, nyxedyyd xadaa zaana. Paartida abalga xadaa jyrenxii deeree le soçyyvstvyjyşçnyydei gryyppenyydei gaduur xegdene. Zişeelxede, hyylei xojor zilnyyd soo, kandidaaduudta şineer abtagdagşadai too soo, soçyyvstvyjyşçnyyd bolbol zybxen le 21 proceent baihan faakt xadaa enenei tuxai xelene.

Bidener xadaa ene praktiiçeski oopediiji xaraadaa abalxa ujalgataigybdi? Ujalgatai bdi geze bi hananab.

Paartiiji maassanuudtai xolbogşo olontoonoi organizaacanuud paartiiiji toirood bii jym.Bi xadaa professionaalьna sojuuzuud metiin tiime organizaacanuudiiji xaraandaa abza xeleneb, tede xadaa øøhediingøø çleengyydiiji xymyyzyylxe talaar, xydelmeriiin rezylьtaadta, professionaalьna sojuuzai çleengyydei xemzeeji, kommuniis avangaardiin zorilgiiji oilgoxiin xemzeede xyrter gexe gy, ali partiiinostiiin xemzeede xyrter ... gexe ba paartida oruulxiin tulada øøhediingøø erxim xynyydiiji beledxexe johotoi.

Tiibe jaabaş, manai profsojuuzuud bolbol ene zorilgiiji øøhediingøø urda xysed xemzeegeer tabinagyi, gexiin xamta, profsojuuzuudta xydelmerilze baigaa kommuniistnuudai sexe zorilgonь jyyn bainab gexede, xymyyzyylelgiin xydelmeriiiji profsojuuzuudta jabuulxadaa, ene xydelmeriiin rezylьtaadta sojuuzuudai deede sloiji, aktiiviiji partiiinostiiin xemzeede xyrgexe zorilgotoigoor jabuulxa baina.

Manaida eldeb obşçeestvenne organizaacanuudai taraaglanxai sisteeme—soveedyyd, komsomool, koperaaca, osoaviaxiim g. m. bii, tedeneriiji toiron partiiina bişe yrgen aktiiv bii, paartida abxiin tulada tedenerei dundahaa, erxim xynyydiiji şileze bolxo baina.

Ene tulaaraa, soçyyvstvyjyşçnyydei gryyppenyyd xadaa xydelmerişen angiiin, kolxoozno tariaaşan ba intelligeenciin erxim xynyydei paartida oroxo tuşaa beledxexe argiinь baga bolgono.

Beledxeltei, erxim, tyryy xynyydiiji soçyyvtvyjyşçnyydei gryyppenyydte bişe, xarin paartiiin kandidaadta sexe abhaniinь deere geze hananab. (**Aplodismeentnyyd**, goolosuud: zyb).

3. Paartihaa buruugaar garguulagşadiiji paartida gedergenь abxa tuxai togtoomzonuudiiji xeblelde toliiloxiiji duradxana.

Ene nemelte xadaa ton zyb, tiin abtaxa johotoi baina.

4. KPK-iin xydelmeriiin xaraakteriiji xubilgaxa tuxai duradxal xadaa KSK-iin deejatelьnostiiin xaraakteriiji baha le xubilgaxa bolno ba KSK tuxai dyrim xadaa soveedei talaar batalaxa şuxala geze duradxana.

Soveed zasagai zakonodaatelьna ba gyisedxelel oorganuudai stryktyyrede bolhon konstitucioonno xubilaltanuud xadaa KSK tuşaa zoximzotoi korrektiivyydiiji oruulxiiji erixenь heeggyi baihan tuladanь, ene duradxaliiji zyb geze hananab.

5. Myn baha, ustaavta yşøø nege nemelte baina, tereniiji abxa şuxala. Paartida, 18 naha xysehen nyxedyyd abtaxa geze duradxanad. (**Aplodismeentnyyd**).

6. Komsomooldo xabaata xeden asuudalnuudiiji ustaav soo byri honoroor todorxoilxiiji şuxala geze toolohon, jixe xeregtei nemeltenyyd oruulagdahan baina. Manai ustaav soo komsomool tuxai asuudal bolbol dutamagaar xaruulagdahan baina. Ustaav soo komsomool tuxai gurban pyynktnyyd bii. Negedexinь xadaa zaluuşuud 20 naha xyrterøø zybxen le komsomooloor damzuulagdan abtaxa geze xelene. Xojordoxi pyynktenь jyyn tuxai xeleneb gexede, komsomooloi aikoomoi rekomendaaca xadaa, paartiiin çleengyydei xojor rekomendaacanuudtai tensexe geze xelene, tiin, gurbadaxi pyynktenь—exin partorganizaacanuudai ygei gazarnuudta partiiina-komsomoolьsko gryyppenyydiiji baiguulxa tuxai.

Paarti ba komsomooloi xoorondoxi xarilsaaji todorxoilogşo ede ustaavna dyrimyyd, mynøø dutamag boloo. Doorodursagdahan iime xojor dyrimyydiiji zyblen xelselgede tabixa johotoi geze hananab:

Negedexinь: paartida orohon komsomoolьcuud bolbol komsomooloi „komaandna" sostaavta baigaagyi haa—bi xadaa riadovoi komsomoolьcuudiiji xaraalan xeleneb,—xojor organizaacanuudta—partiiina ba komsomoolьskodo baixa johogyi. Ede komsomoolьcuud bolbol komsomooloi xytelberilxii oorganuudta paartiiin daalgabariaar xariuusalgatai xydelmeriiiji jabuuldaggyi jym haa, gansa le partiiina organizaacanuudta baixadanь, zyb bolxo baina. (**Aplodismeentnyyd**).

25-26 nahata haanь exilze gexe gy, ali gol tyleb pereroostoguudiiji, komsomoolhoo paartiiin çleengyydte oruulza exildeg praaktika bii (teedşji ene praaktika buruu baina). Tiin mynøø, komsomooldo jyy xeleneb gexede: anxa tyryylen pereroostoguudiiji paartida şileze abxabdi, teed udaateenь byri zaluu kaadrnuudai xoinohoo orolsuuzamdi. 18 nahanhaa exilze, zaluu xynyyd paartida abtaxa gehen tuxai ustaavna nemelte bolbol komsomooldo xymyyzyylgiin xydelmeriiji şangadxaxada jixe udxaşanartai baixa baina. „Xorin nahatanuud" (enieedeen) xadaa xynde baidalda baidag, jyyb gexede, tedeneriiji komsomooldo „baridag" ba paartida ygexiiji jaaradaggyi, gexiin xamta, tedener xadaa bejiin xysenei, elyyrei talaar halbarza baihan xynyyd baixa jym, byxii grazdaanska erxenyydtei baixa. Ede xynyydiiji, paartida tedenei orolgiijinь berxeşeeltei bolgozo, 5-6 garan zilnyydei torşo soo komsomooldo bariza baixada zoximzogyi geze hananab.

Komsomooldo xytelberilxii xydelmeriiiji daadaggyi ba paartida orohon komsomoolьcuudta ton le gansa, tusagaarlabal, partiiina organizaacada baixiijinь zybşøøxe. Tiime bolxodoo tedener xadaa hurguuliiiji ba xymyyzyylgiin ba organizacioonno xydelmeriiiji gansa le paartida garxa baina. Tedener jaaxadaa xojor raikoomuudta, xojor exin organizaacanuudta medyylxe johotoi bolnob? Tedener xadaa jamar kryzoogtonь—komsomoolьsko gy, ali partiiinada jabaxamni geze bodoxo johotoi bolnob? Partiiina komsomoolьcuudai baidaliiji honoroor todorxoilxo johotoi geze hananab. Şi xadaa xymyyzyylgiin beledxelei hurguuliiiji komsomooldo jabaza yngerhen bainaş, şi paartida baiza şadaxa, tiin şamaiji paartida abaa. Tiime bolxodoo, şi xadaa terenei organizaacada xydelmerilxe bolnoş. Ene xadaa komsomoolьsko nahanai kommuniistnuudai baidaliiji todorxoilon honordxoxo ba erxim xynyydiiji paartida beledxexe, tedeniiji xymyyzyylxe talaar, komsomooloi byxii xydelmeriiiji yrgexe baina. (**Aplodismeentnyyd**).

Xojordoxinь. Manai gyrenei ba azaxiin baiguulaltada komsomooloi rooliiiji şangadxaxa ba paartiiin ustaavta tereniiji xaruulxa sag tulaza jiree geze bi hananab.

Nyxedyyd, komsomool xadaa ugaa jixe udxaşanartai baixatajaa xamta, paartida ugaa jixeer tuhalxatajaa xamta, nege dutagdaltai baina gebel—ene xadaa gyrenei azabaidalda komsomooloi zyghøø dutamagaar xabaadalga, komsomooloi dotoodiin asuudalnuudai xeregte jixeer hamaaralga bolno—enenei tuxai komsomooloi ba manai partorganizaacanuudai anxaraliiji xanduulxa xeregtei.

Bidener xadaa mynøø, xeregiiji nygøø talahaanь xaraxa bolnobdi: komsomooloi agitacioonno-propagandiistske xydelmeri tuxai xelexe boloo haa, BKP(b)-ein CK-ei hyylei togtool deerehee, ene xydelmeri xadaa jixenxidee, paartiaar jabuulagdaxa baihaniinь ton labtai bolno. Bidener xadaa ene talaaraa kaadrnuudaaraaşji, oopedooroosji komsomooldo alibolxoor tuhalxa johotoibdi. Bişeer argagyi.

Komsomooloi dotoodiin xydelmeri—ton şuxala xereg. Tiin, jyynei nereer tere xadaa jabuulagdaxa johotoib? Tere xadaa samoceelь bişe. Gyrenei ba partiiina aktiivna deejatelьnostьde komsomoolьcuudiiji beledxexe teeşe, paartiiin **tuhalagşa** baihan terenei roolьtoi barisaatai, komsomooloi tere ton şuxala zorilgiiji realizaacalga teeşe, byxii komsomoolьsko xydelmeri bolbol erid şiglyylegdexe johotoi geze hananab.

Praktiiçeska deeree ene jyyn geeşeb? Zişeelxede, ene xadaa praktiiçeska deeree iime udxatai bolxo baina, exin partorganizaaciin ygei gazarta, komsomoolьsko exin organizaaca baixa, teed, tere xadaa partiiina direktiivyydiiji aktiivna jabuulagşiin rooliiiji daaza abxa johotoi. Tere xadaa azaxiin asuudalnuudiiji zyblen xelselgede ba şiidxelgede xabaadaza jyynde şadaxagyi geeşeb? Zişeelxede, kolxoozoi pravleenide gurimgyi baixa, tarilga muu jabaza baig le, azalai discipliine muu baig le—komsomoolьsko organizaacanuud bolbol ede asuudalnuudiiji zyblen xelseze jaaxadaa şadaxagyi geeşeb? Komsomoolьsko organizaaca xadaa kolxoozoi pravleeniiin muu xydelmeri tuxai asuudaliiji xelseze ba muu pravleeniiiji hainaar holixoor, xeregiiji organizovaalza jaaxadaa şadaxagyi geeşeb?.

Selьsoveedyyddexi muu zuram baidal tuxai asuudaliiji komsomoolьsko organizaacanuud jyynde xelseze şadaxagyi jym? Ene xadaa paartiiin raikoomoi daalgabariiin johoor, partiiina organizaaciin ygei, mynøø dyyrgexe xynei ygei uşarhaa baihan partiiina daabari direktiivyydiiji bejelyylxiin tula eneeniiji øørtøø abza jyynde şadaxagyi baigaa jym? Komsomoolьsko organizaacanuud bolbol eneeniiji xeze şadaxaş ba xexeş johotoi geze bi bodonom. Komsomoolьsko organizaacanuud xadaa gyrenei ba azaxiin xydelmerinyydei jixe ba baga asuudalnuudiiji, predprijaati gy, ali kolxoozdo azaxiin xydelmerinyydiiji deeşelyylxe tuşaa, staxaanovska xydeløøn tuxai, baaniiin baidal tuxai, praaçeçniin baidal tuxai, yilьciin xydeløønei muu zuram tuxai, hurguulidaxi xuligaanstvo gexe metiin asuudalnuudiiji partiiina organizaacanuudai urda tabixa iniciatiivai erxetei baixa johotoi,—manai soveed, azaxiin baiguulaltanuudai byxii jixe, baga asuudalnuudiiji bi dabtaxagyib. Mynøø manai komsomoolьsko organizaacanuud eneegeer jixeer xydelmerilne geeşe gy? Ysøøn geze batalnab. Xerbee komsomoolьsko organizaacanuud bolbol iimenyyd asuudalnuudta orolsozo, gansaxan komsomool dotorxi xydelmeri xelsexe bişe, gansaxan le øøriingøø şine şyyhende bolbosoroxo bişe, xarin tereegeeree tedener xadaa manai socialiis baiguulaltada byri aktiivnaar xabaadalsaxa yrgen zam deere garxa baina. Partiiina ba gyrenei jireedyi deejatelьnyydei kaadrnuudai urgalta nelieedgyi tyrgedxe baina. Komsomoolьcuud bolbol xymyyzelei johoto hurguuli abxa baina. (**Aplodismeentnyyd**).

Eneenhee bolzo, minii tooloxomni xadaa partiiina-komsomoolьsko gryyppenyyd geeşe yni udaan baixagyi jym gehen şingihee garhan, partiiina-komsomoolьsko gryyppiiji likvidaacalxa tuxai duradxaliiji batalan abhanai xereg ygei hen. Edener bolbol mynøø deeree naha yjiin bişe, uşaranь xadaa edener jamar jyymeer xydelmerilxøø medenegyit. Xerbee bide partiiina-komsomoolьsko gryyppeer xydelmeride şine udxa oruulxa haamnal, ziseelxede, xerbee partorganizaaca organizovaalxaar seloogoi kommuniistnuudai xysed baigaa xadanь, komsomoolьcuudşji suglarza kolxoozdoxi xeregiiji xalşan geze haizaruulxab, kylьtyyrne politiiçeske xydelmeriiiji xalşan geze haizaruulxab gehen asuudalnuudiiji xamta xelseze, seloodoxi politiiçeske, azaxiin, kylьtyyrne xydelmeriiin şuxaliin şuxala asuudalnuudiiji jabuulgiin niite iini tuşaa xelsexe bolxo baina,—iimel partiiina-komsomoolьsko gryyppenyydiiji likvidiirovalxa bişe, xarin bailgaxa şuxala baina. (**Aplodismeentnyyd**)

7. Udaadaxi duradxal bolbol paartihaa gargagdagşadhaa, garguulhaniijinь obkoomoi batalaagyide, partbileediinь abxagyi jabadal bolno. Ene duradxal zyb ba eneeniiji batalan abxa şuxala.

8. Gorkoomuud ba raikoomuudai pleenymiiji hara xaxadhaa ysøøn bişede zarlaxa gehen duradxal baigaa. Eneş duradxaliiji batalan abalga tuhatai.

9. Ustaavai zoxixo paraagrafiiji xubilgaxadaa zuun kommuniistnuudgyi tede partiiina organizaacanuudta partiiina gryyppenyydiiji organizovaalxiiji şiidxexiiji duradxahan baina. Taanarai medehenei johoor xadaa Ustaavai johoor partiiina gryyppenyyd bolbol imagtal 100 ba deeşe kommuniistnuudtai tede gazarnuudta organizovaalagdaxa baina. Minii hanaxada ene duradxal tereşelen abtamaar geeşe xa.

10. Paartida abxadaa orogşohoo obşçeestvenne organizaaciin haişaaliiji erixegyi gehen, ustaavta yşøø nege xubilalta oruulxa geze duradxagdahan baigaa. Miniixieer bolxodoo ene duradxal tuhatai bolno. Paartida oroxiin tula partiiina nyxedyydei rekomendaacanuud xysed dyyren xyrexe baina.

Ustaavta batalan abza bolomoor tede duradxalnuud ba nemeltenyyd iime baina.

* * *

Nyxedyyd, ustaavai asuudalnuud tuşaa garhan diskyyssi bolbol paartida alxabtar jixe tuha ygøø. Ene bolbol paartiiin sydьbaagai tyløø paartiiin çleengyydei xariuusalgiin urgahiiji, øøriingøø exe—paarti tuxai partiiica byxenei oroldolgiin urgahaniiji xaruulaa. Diskyyssi bolbol manai paartiiin çleengyydei ideine nigtaralai ugaa jixeer urgahaniiji xaruulba.

Øøriingøø xemzeegeer diskyyssi xadaa manai paartiiin azabaidalda ogtoş yzegdøøgyi yzegdel bolhon baina. Ene xadaa paartiiin deejatelьnostide yşøø yzegdøøgyi dalaisatai gehen udxatai, paarti bolbol øøriingøø zergiiji xysed aktivizaacalxa teeşe byxii xysøørøø jabana.

SSSR bolbol xygzeltiin şine polosaada oroo,—socialiizm baiguulalgiiji tygesxelgiin ba socialiizmhaa kommuniizmda şata damzaza şilzen orolgiin polosaada oroo.

Manai byxedeixein istoriiçeska xeregei ene şine etaapta manai paartiiin roolь ba udxaşanariinь yşøø deeşee yrgegdene.

Paartiiin urda, şine ba ugaa jixe perspektiivyydiiji abalsahan şine aguujixe, sloozno zorilgonuud garaa. Ede zorilgonuudiiji şiidxexiin ba kommuniis oobşçestvo baiguulxiin tyløø øøriingøø tyryy temeselşiin roolь dyyrgexiin tulada manai paarti bolbol øøriingøø organizacioonno zebsegiiji eseşegyigøør xursadaxa johotoi. Manai sjeezdeer abtahan, paartiiin ustaav xadaa ilahan socialiizmiin ustaav, kommuniizmda şata damzaza şilzen oroxo zorilgonuudiiji amzaltataigaar şiidxexiin tulada paartiiin çleengyydiiji zebseglegşe ustaav bolxo baina. (**Nerjeme aplodismeentnyyd**).

Tyryy teoorioor zebseglegdehen, egeel tyryy poliitikoor, organizaacaar ba øørejøø toiruulan aguujixe olomillioonno soveed aradiiji zagsaahan, egeel tyryy angiiin idioloogoor zebseglegdehen, manai paarti bolbol kommuniizmda şata damzan şilzen orolgiin tyløø temeseze jabana. (**Nerjeme aplodismeentnyyd**).

Manai ilaltada şeestvide haad xexiin tulada, yzeze baigaa kapitaliizmiin xysen, negete bişe hedehen ba hedexeş baina.

Urda teenь berxeşeelnyyd baixa geze bide medenebdi. Manai urda tabigdahan şine zorilgiin sloozno baihaniiji bide oilgonobdi. Gebeş, manai esesei ilaltada zebsegş ba ysloovi bii geze bide medenebdi. Manai paarti bolbol xerbee ene xadaa berxeşeelhee aidaggyi ba xeregiiji xaişanь xyrgeneb geze medee haa diildeşegyi geze nyxer Staalin, paartiiin XII sjeezd deere xelehen baina. Tiime diildeşegyi paartinь bolbol manai aguujixe bolьşeviig paarti myn bolno. (**Byxii zaalda nerjeme aplodismeentnyyd, bygede bodonod**).

Nyxedyyd, Leeninske—Staalinska CK-ji toiron, øøhediingøø bagşa ba voozdь nyxer Staaliniiji toiron zagsahan, bide, aguujixe proletaarska strateegnyydei aarmiiin, Leenin—Staalinai aarmiiin bojeecyyd xadaa kommuniizmiin dyyren ilaltada øøriingøø, bolьşeviig, aldar soloor xuşagdanxai znaamiiiji abaaşaxabdi. (**Byxii zaal soo nerjeme aplodismeentnyyd bolno**).

Manai aguujixe paarti mandag!

Bolьşeviig paartiiin, byxii soveed aradai, byxii tyryy progressiivne xyntyreltenei geeni, moozg, zyrxen—manai Staalin mandag! (**Zamxaraşagyi, yni udaan, nerjeme aplodismeentnyyd, ovaacada orono, bygedeeree bodno. „Uraa" xaşxaraldaanuud**).

*) *Tygesxel. Exinь apreeliiin 26, 28-ai noomernuudta.*

Kommuniistnuud—xydөө azaxiin avangaardada

Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei plaaniiji amzaltataigaar dyyrgexiin tylөө, manai oronoi olon millioon azalşad bolbol socialiis sorevnovaanida yrgenөөr orolsozo, socialiis azaxiin byxii halbarinuud deere ynder pokazaatelьnuudiiji xaruulza bainad.

Selengiin aimagai, Zargalantiin somonoi, Teelьmanei neremzete kolxoozoi kolxoozniguud xadaa Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaanida ton yrgenөөr orolsozo, malazalai ba tereşelen gazartariaalangai azal deere erxim pokazaatelьnuudiiji tuilaza baina.

Ene kolxoozoi kommuniistnuud bolbol azaxiin byxii halbarinuud deere avangaardna rooliiji xaruulza, ynder pokazaatelьnuudiiji tuiladaghaa gadna, kolxoozniguudaigaa dunda agitacioonno-maassova xydelmerinyydiiji hainaar xytelberilne.

Azal xydelmeri deeree kommuniistnuudai tuilahan pokazaatelьnuud gebel, nyxer G. Oçorzaapov xadaa malazalai brigadiiraar xydelmerilxe zuuraa,1938 ondo malai too tologoiji oloşoruulxa talaar, gyrenei plaaniiji 107,7% dyyrgee. Nyxer Xanda Dampilova bolbol 1938 onoi niuurta haalinşaar xydelmerilxe zuuraa, tylnyydee negiiş yxyylengyi, erximeer x a r u u h a l z a, sezoon soogoo ynieen byxenhөө 1780 liitr hy haaxa plaantai aad, 2145 liitr haaza, plaanaa 120 proc. dyyrgee. Nyxer Dolgor Lubsaanova xadaa 1938-ondo 13 yniee xaraza tylnyydiinь 100 proc. abhan ba hainaar xaruuhalxahaa gadna, sezoon soogoo nege ynieenhee 1780 liitrhy haaxa plaantai aad, 2011 liitr haaza, plaanaa 113 proc. dyyrgehen baina. Toktoxo Xalzaanov gegşe hy - tavaarna feermiiji daagşaar xydelmerildeg baina. Nyxer Xalzaanov bolbol 1938 on soo malaingaa tyl abalgiiji 107 proc. dyyrgehen ba hy haalgiingaa sezoonno plaanaa 107,8 proc. dyyrgee.

Deere bişegdehen kommuniistnuud — staxaanovcuud ba udaarniguud xadaa Byxeşojuuzna xydөө azaxiin viistavkede oşoxo kandidaaduudta batalagdahan baina. S. C.

XABARAI TARILGA DEERE STAXAANOVSKA AMZALTANUUDIIJI ARBIDXAJA!

Kolxoozniguudai xysiiji zybөөr organizovaalxa

Xori. Apreeliin 25. **(Telefoonoor abtaba).** Xoriiin MTS-eer obsluuzivalagdaza baihan kolxoozuud bolbol tariilgiingaa plaaniiji 39,6% dyyrgebe. Zarim kolxoozuud tariilgiingaa ertiin xydelmerinyydiiji bogonixon bolzorto dyyrgexiin tylөө bolьşevilgşelen temeseze bainad. Anaagai somonoi, „Ulaan Odon"kolxooz bolbol tariilgiingaa plaaniiji 54%, Ydiin somonoi, Staalinai neremzete kolxooz—66,8%, Kiirovei neremzete kolxooz—63% dyyrgebe. Ede kolxoozuudai tariilgiin xydelmerinyydei şanaranь hain. Myn, kolxoozniguudanь tariilgiiji sag bolzortonь dyyrgeze, ynder deede urgasiiji xuriaaxiin tula azalai ynder pokazaatelьnuudiiji xaruulaa.

Kiirovei neremzete kolxoozoi №2 polivoi brigaadiinxid bolbol ydereigөө noormiiji sag yrgelze ylyylen dyyrgened. Kolxooznig—paaxarь nyx. Sanziijev bolbol ydereigөө noormiiji 150 proceent xyrter, hain şanartaigaar dyrgene. Myn, Bazaarov, Daşapiilova gegşed azalai hain pokazaatelьnuudiiji xaruulna. Ene brigaadiinxid x a d a a tariilga deere xydelmeriin erxim pokazaatelьnuudiiji xaruulhanaigaa tylөө kolxoozoigoo, brigaada xoorondiin damzuulgiin Ulaan Tugiiji abba.

Gexetei xamta, Aşangiin somonoi, Leeninei neremzete kolxooz tariilgajaa ton hula teempeteigeer jabuulza baina. Apreeliin 25-da tariilgiingaa plaaniiji 27 proc dyyrgee. Polivoi brigaadiinь brigadiir nyx. Şoboojev, kolxoozoinь tyryylegşe Dobgoonov gegşed kolxoozniguudaigaa xysiiji zybөөr organizovaalza şadaagyi, tedenei azalai disciplinaiiji muugaar tabihan baina. **D. Zamsuujev**

Tarilgiin erximyyd

Xoriiin aimagai, Ulaan-Partizaanai somonoi, Kaarl Maarksai neremzete kolxooz bolbol tariilgiin xydelmerinyydiiji organizoovannoor yngergeze baina. Xabarai tariilgiin exilhenhee xolşo, yder byriiingөө noormiiji dyyrgedeg tariilgaşad neileed olon ba tedenei xoorondo socialiis sorevnovaani organizoovaalagdahan baina.

Paaxarьnuud N. Zamsaraanov, D. X. Şorxoojeva, B. Galsaanova, C. Dondukoova, C. D. Şorxoojev ba Galsaanov gegşed ydereigөө noormiiji 150 proceent xyrter dyyrgedeg baina.

Myn tereşelen, bornoilogşod hain pokazaatelьnuudiiji xaruulna gebel, D. Sodnoomov, C. X. Vaanzarova ba busad xadaa noormojoo 130 proceent dyyrgedeg baina.

Tus kolxoozoi tariilga deere xydelmerileze baigaa, Xoriiin MTS-ei traktoriistnuud C. D. Ambuujev ba N. D. Cebeenov gegşed traaktorna seejalkeer nege smeene soogoo 10 gektaar tarixiin orondo, 22 gektaar taridag baina.

Ede tariilgaşadai dunda damzuulgiin Ulaan tug baiguulagdanxai.

Gebeşii, polivoi staaniinь kylьtyyrne xeregselnyydeer — raadioo, potefoon, gazeed, zurnaal, şatar, daam g. m. xangagdaagyi baixahaa gadna, myn staaniinь ugaagdaagyi, izvooskodogdoodyi baina.

Komsomoolec.

TYRYY KOLXOOZ

Zagrai. (Telefoonoor abtaba). Doodo-Ilьxiin selьsoveedei, Voroşiilovoi neremzete kolxooz bolbol tariilgiingaa plaaniiji apreeliin 25-da 54,8 proc. dyyrgebe. Tus kolxoozoi pravleeni (tyryylegşenь nyxer Radnaajev) xadaa kolxoozniguudaigaa xysiiji zybөөr organizovaalhan ba traktoriistnuudta, traaktorna xydelmerinyydte anxaralaa haitar tabidag baina. Traaktornuudta zapraavka xelge hainaar organizovaalagdanxai.

Traktoriistnuud xadaa xydelmerilze baihan gazartaa edieeldeg baina. Iime ysloovido, traktoriistnuudanь hainaar xydelmerilne. Traktoriistnuud Rinçiinov G., Dorziijev M. gegşed ydereigөө noormiiji 140—145 proc. xyrter, hain şanartaigaar dyyrgene. Gadna, Radnaajeva, Rinçiinova, Bengiilova X. ba busad p a a x a r ь n u u d edeenhee dutuugyi xydelmerilne. Edener xadaa ydereigөө noormiiji 125—130 proc. xyrter dyyrgene.

Gebeş, zarim traaktornuudanь zarimdaa xydelmerildeggyi. Ziseelxede, apreeliin 19-de, eldeb zizexen zapasnoi çaastьnuudai ygei baihan deerehee nege traaktor xydelmerileegyi baina. N-Briaanskiin MTS-ei direekce (direektor Petriikei) bolbol traaktornuudaigaa sag yrgelze xydelmerilxe jabadaliiji xangaxiin tula anxaralaa xysed tabinagyi. Tariilgiin xydelmerinyydei exilxehee xolşo ene brigaadada mexaaniguud negeş jireegyi. Mynөө xyrter, MTS-tenь nyydel masterskoi organizovaalagdaagyi. Iime deerehee, traktoriistnuud bolbol eldeb zizexen çaastьnuudai tylөө 12—15 kilomeetrte baihan, MTS-ei masterskoido oşoxo uşartai boldog.

Voroşiilovoi neremzete kolxooz bolbol BKP(b)-ein Aikoomoi ba aimgyisedkoomoi damzuulgiin Ulaan Tugiiji abxa erxe olxiin tylөө temeseze baina.

Skyraatov.

ORGANIZOOVANNOOR XYDELMERILNE

M-Şiber. (Telefoonoor abtaba). Aimag dotoroo tyryy kolxooz,—Dolginoi somonoi, Kiirovei neremzete kolxooz bolbol Kaliininai neremzete kolxooztoi socialiis sorevnovaani batalza, tariilgiin xydelmerinyydiiji ton organizoovannoor exilhen baina. Polivoi brigaada bolbol traaktornuudai otriaad bolbol xoorondoo socsorevnovaani xeze, staxaanovskaar azallana. Traaktorna otriaaduud ba brigaadanuud deere xaniin gazeedyyd sag yrgelze gargagdana.

Apreeliin 21-de, ene kolxooz bolbol 20q gektaar gazarta şiniice tarihan, 480 gektaariiji bornoilhon ba 68 gektaar gazariiji xaxalhan baina. Tariilgiin tyryyşiin ydernyydte,traktoriistnuud Şooloxov ba Ivanoov gegşed erxim hainaar azallaza, ydereigөө noormiiji ylyylen dyyrgeze jabanad. **DAŞIIJEV.**

RESPYYBLIKE DOTOR XABARAI TARILGIIN JABASA TUXAI NARKOMZEEMEI MEDEE

(Plaanai gyisedxelge proc.)

1939 onoi apreeliin 25-da

Aimaguud	Oroohoto ba boboovo kylьtyyrenyydei tarigdahaniinь xamta
Zakaaminai	52,3
Zediin	50,5
Tynxenei	45,0
Xoriiin	35,1
Zagarain	31,7
Ulaan-Ydiin	29,9
Jaruuniin	27,8
Xoito Baigalai	27,0
Selengiin	26,1
Tarbagatain	21,7
Muxar-Şiberei	21,0
Biçyyrei	20,0
Xiaagtiin	19,9
Bargazanai	2,7
Kabaanskiin	0,8
Bauuntiin	—
Xamta	25,3

ZURAG DEERE: Mosfiilьmeer beledxegdeze baigaa „Miinin ba Pozaarski" geze fiilьmhee kaadr.

(TASS-iin fotoxroonika)

PVRZ bolbol azallaza baigaa predprijaatinuudai toodo orobo

(5 miangan xydelmerişed, inzeneerne—texniiçeske xydelmerilegşed ba slyyzeşçenerei miiting bolbo)

Maartiin 26-nai yder, Ulaan-Ydiin parovooz-vagoon - remoontno zavoodhoo 5 miangan xydelmerişed, inzeneerne-texniiçeske xydelmerilegşed ba slyyzeşçenerei miiting bolbo. Ydiin 12 çaas bolxotoi xamta, zavoodoinь gydoogoi bolxonь duuldaba. Tereenei hyyleer, tus zavoodoi ceexnyydeinь kollektiiv byxen ulaan tuguudaa bariza, parovoozo-sboorno ceexiin dergedexi plooşcadь deere suglarba.

Paartiin zavoodskoi komiteetei sekretaarь ba BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin delegaad nyx. Martemjaanov bolbol—„SSSR-ei SNK-gei dergedexi Ekonoomsoveedei maartiin 20-noi togtooloi ba zam xariilsaanai Narkoom nyx. L. M. Kaganooviçiin hyylşiin prikaazai johoor, manai PVRZ—Buriaadai Gigaant xadaa ilahan socialiizmiin xysen tyges indystriaalьna derzaaviimnai azallaza baigaa olomtangan predprijaatinuudai toodo orobo. Eneentei daşaramduulagdahan miitingiiji neehen deere toolonom"—gexedenь, miiting deere xamtaragşad—5 miangan xydelmerişed, inzeneerne-texniiçeske xydelmerilegşed, slyyzeşçener bolbol bajartaigaar ugtaa, nerjeme aliga taşalagdanuud bolno.

Zavoodoyravleeniin naçaalьnigiiji orologşo nyx. Paromoonov bolbol tus togtool ba prikaazai udxa şanar tuxai xelebe. Tiigeed,—„ede xadaa bideniiji, gyrenei daabari—yiledberiingөө plaaniiji sag bolzor soonь sym ba ylyylen dyyrgexiiji ujalgalna. Tereentei xamta, bidener bolbol manai socialiis oronoi azallaza baigaa predprijaatinuudai toodo orohon, өөhediingөө zavoodoi tyryy klaasna oboruudovaniiji tuilai narinzar gamnaxa, xinan xereglexe ujalgatai bainamdi"—gebe.

Zavoodoi olon zuun specialiistnuud—soveed intelligeencіin zyghөө inzeneer, nyx. Kasaatkin yge xelehen baina. Tere bolbol zavoodoi intelligeence xadaa tus togtool ba prikaaziiji xyndelel ba bajaraar ugtahan tuxainь xelee.—„Aradai daisad—buzar muuxai vrediitelьnyyd bolbol manai zavoodiiji vrediitelьskeer barixiiji, handargan ebdexiiji hedehen baina. Tedenei xoroto hedelgenь byteegyi hen, xezeeşji bytexegyinь ton elixen. Ede daisad yi buta soxigdoo, ygeixegdee. Kapitaliis xyri eelgiin baihan sagta, tereegeer elьgeegdehen vrediitelьnyyd, şpioonuud, aluurşadbaiza magad tula, manai zavoodoi olomingaan kollektiiv xadaa өөhediingөө revolyycioonno heremziliiji ulam deeşenь yrgexe ujalgatai baina"—geze xelebe.

Vogoon-sboorno seexiin tyryy staxaanovec nyx. Gaalьçenko yge xelehen baina. —Yiledberiingөө programmiiji ylyylen dyyrgexe, byteen gargahan produukciingaa şanariijinь ulam deeşelyylxe, tereenei өөriinь sengiiji bagadxaxa g. m. ton xariuusalgatai zorilgiiji, tere togtool ba prikaaz xadaa bidenei urda tabina — geze nyx. Gaalьçenko xelexe zuuraa,—manai zavoodoi kollektiiv xadaa tede aguu jixe daabarinuudiiji dyyrgexehee gedergyi, ylyylen dyyrgexe johotoi—gebe.

Nyxer Zeleznikoov (parovoozo-sboorno ceexiin soloto staxaanovec) bolbol —... xadaa Ekonoomsoveedei to... tool ba manai bulad Narkoo... nyx. Kaganooviçiin prikaa... yrgen debzelteer ugtaxa jo... toibdi. Mynөө, xaa—xaanag... ceex byxende delgerze baiga... Staalinska Gurbadugaar Taba... zilei neremzete socialiis sore... novaaniiji byri yrgenөөr de... geryylze, tereenei yndehe hu... deere yiledberiin şine amzal... nuudiiji tuilaxiiji uriaalxa zu... raa, ceexiingee zyghөө koi... reetne ujalganuudiiji abh... baina.

Myn baha, nyx. Lykьjaane... ko (profsojuuzai komiteed... tyryylegşe) y g e xele... Tere xadaa—„BKP(b)-ein XVII... istoriiçeska sjeezdiin materia... nuudaar ba aguujixe voo... nyxer Staalinai doklaadaar... nenyyd ilaltanuudta zorigzu... lagdahan, manai zavoodoi ko... lektiiv xadaa Staalinska Gurb... dugaar Tabanzilei neremze... socialiis sorevnovaani ba s... xaanovska xydelөөji yrgen... laistaigaar delgeryylhenei r... zylьtaadta, 1939 onoi ziileige... ledberiin programm... ylyylen dyyrgeze şadaxa,"... geze naiduulhan baina.

Tereenei hyyleer, tus miiti... deere suglaragşad bolbol nyx... M. I. Kaliinin ba L. M. Ka... nooviç gegşedte elьgeexe"ba... rai bişegiiji batalza, tere bis... soogoo konkreetne uja... abhan ba zavoodtoo ny... L. M. Kaganooviçiin aldarta n... re olgoxiiji guihan bainad. T... geed, miiting xaagdaba. Miiti... deere suglaragşad xadaa ba... tai,bardamuud—ceex ceexny... tee oşozo, xydelmerinyyd... orohon bainad. C. Do...

SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei tyryylegşe nyxer Mixaiil Ivaanoviç Kalliinind... Zam Xariilsaanai Narkoom nyxer Laazarь Moiseejeviç Kaganooviçda

Ulaan-Ydiin Parovooz-Vagoon-remoontno zavoodoi xydelmerişed, inzeneerne-texniiçeske xydelmerilegşed ba slyyzeşçenerhөө bişeg

Xyndete **Mixaiil Ivaanoviç ba Laazarь Moiseejeviç!** Bide Ulaan-Ydiin prarovoozo-vogoon-remoontno zavoodoi xydelmerişed, inzeneerne-texniiçeske xydelmerilegşed, slyyzeşçenyyd bolbol manai zavoodiiji, xysen tyges indystriaalьna derzaavamnai, azallaza baigaa socialiis predprijaatinuudai toodo oruulxa gehen praviitelьstviin togtool ba Narkoomoi prikaaziiji tuilai jixe bajaraar ugtaabdi.

Xojordugaar staalinska tabanzilei yre—tyryy klaassai teexnikeer zebseglegdehen, manai zavood—Buriaadai Gigaant bolbol Daalьna Vostoogoi ba Sibiirei zamuudta xereglegdexe podviznoi sostaavaiiji remoontloxo ba halzaruulxa gegdehen, tede zamuudiiji hain parovoozuudaar ba vagoonuudaar xangaxa, paarai kondesaacatai „SO" seeriin, tyges xysete şine parovoozuudiiji byteexe gegdehen baina.

Bide—xydelmerişed, soveed intelligeentnyyd xadaa DBK-gai xargiinuud deere baihan oboroonno kreeposть bolxo, manda bultandamnai oiro ba tyrel, өөhediingөө zavood deere xydelmerileigiiji, manai zol zargal geze toolonobdi.

Bidener bolbol T a n d a, s o v e e d praviitelьstvodo, manai azallaza baigaa socialis predprijaati deere ton hainaar xydelmerilxebdi, Daalьna Vostoçno ba Sibiirei tyrer zamuudiiji ynderşarartai paravoozuudaar, vagoonuudaar ba zapasnoi çaastьnuudaar, azalai disciplinaiiji xelbereltegyigөөr bexizyylxe ba staxaanovska xydelөөji yrgenөөr ba xysen tygesөөr delgeryylxe, oiriin sag soo, өөhediingөө zavoodiiji manai indystriaalьna derzaaviin tyryy zavooduudai zergede oruulxabdi geze naiduulnabdi.

Bide xadaa soveed praviitelь... viiji, manai zavoodto man... inag narkoom nyxer Laaza... Moiseejeviç Kaganooviçiin ne... olgoxiiji guinabdi, manai z... vood bolbol tereenei ydert... riiin anxaralaar, xytelberie... ba tuhalamzaar baiguulagda... hen, urgaa, xygzөө.

Laazarь Moiseejeviç Kag... nooviç, Tanai aldarta neriiji m... nai zavoodto olgoxiin tula, T... niiji, өөriingөө zybşөөl ygex... guinabdi. Bide bolbol tereen... xyndeteigөөr xariuulxabdi.

Manai xysen tyges social... indyystri mandag!

Manai oronoi ilaltata xyde... merişen angi mandag!

Byxesojuuzna kommun... bolьşevilgyydei paartii mandag!

SSSR-ei Verxoovno Sove... dei Preziidiymei tyryylegşe M... xaiil Ivaanoviç Kaliinin mand...

Manai bulad Narkoom La... zarь Moiseejeviç Kaganoo... mandag!

Socialiis ilaltanuudai y... xegşe ba organizaator, ma... tyrel ba inag nyxer Sta... mandag!

Zavoodoi xamtiin mi... giin daalgabariaar, tus ... staxaanovcuud, inzene... ne-texniiçeske xydelm... legşed xamtadaa 60 ... nyyd garaa tabihan ba...

Main negenei yderiiji dostoinoor ugtax...

Bişeg medexegyi xydelmerişediiji ba gerei ezen exenernyydiiji hurgaxa jabadal xadaa Xoriiin MTS-te hainaar jabuulagdaza baina.

Likvidaator nyx. Şylyytov bolbol tus MTS-ei yzeg bişeg medexegyi 8 ba baga medexe 16 xynyydiiji nahatanai hurguuli da xanduulan hurgaza b... xynyydte gernyydtenь jab... zaaza baina.

Nyxer Şylyytov bolbol za... baihan xynyydee bygedii... hurgaza, main negenei yde... dostoinoor ugtaxa baina.

D. DORZIIJEV.

Mazyryygei samoliood Dydiinkede

Dydiinka, apreeliin 24 (TASS). Ysegelder ende, Soveed Sojuuzai Geroi Mazyryygei „N—169" samoliood buuba.

Apreeliin 15-da tus samoliood bolbol Anadiirhaa, Moskvaada busaza niidehen baigaa. Boort deerenь 23 xyn. Samoliood bolbol Byxeşojuuzna xydөө azaxiin viistavkede, tyyndriin zonuudaar beledxegdehen eksponaaduudiiji poоçtoor zөөze jabana.

Samoliood bolbol Anadiirhaa Dydiinke xyrter 1500 kilomeetr niidee. Zamiingaa jixexiin xaxadiiji hyni jabaxa baina.

Bliidmanovcuudai gaixamşag rekoord

Staliingraad, apreeliin 24. Y s e g e l d e r, Kiiimovoi ba Baskookovoi smeenenyyd bolbol 20 gryyzçigyyd ba 6 mexanizaatornuudai sostaavtaigaar, Bliidmaanai xytelbeer doro jabaza, baarzada leentoçne transportioornuudai tuhalamzaar nyyrhiji teeze, gaixamşag viirabotkiiji tuilaba. 55 minuuta 24 sekyynd soo mexaniizmuudai seber xydelmeriөөr 1990 toonn aşaa teehen baina. Ene bolbol çaas soo 2046 gy, ali normiin 1705 proceentнь bolno.

(TASS).

Buriaad-Caxir xozomdono

Zakaaminai aimagai, Buriaad-Caxirai somondo likbeezei xydelmeri muugaar jabuulagdaza baina.

Tus somon dotor xamtadaa 251 xyn bişeg medexegyişyyd baihan aad,hyylei yjede ysөөxen xyniinь baga bişegtei bolbo. Baha „Ulaan-Tariaaşan" kolxoozdo bişeg medexegyi 60 xynhee 7 xyniinь hurga... „Ulaan-Malşan" kolxoozdo... xynhee 5 xyniinь hurgaza ga...

Ene geegdeltei jaba... Dondokoov, Dembeiilov... somoni soveedei tyryyl... Rinçiinov gegşed oroi... gargaxa johotoi.

TELEFOON...

Xariuusalgata redaaktor R. BIMBAAJEV

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. Цент росоюзная 19. Телефон редакции: Редактора 3-44. Отв. секретаря — 3-23, сельхоз. отдел — 7-55, Промотдел — 5—07.

NKMP-iin tipograafi Glavliit 667